

Datum: 15-01-2021

Zienswijze Stichting La MER m.b.t. AMvB besluit stikstofreductie en natuurverbetering

Geachte dame/heer,

In de Noordzee wordt jaarlijks een grote hoeveelheid zand gewonnen om aan de landelijke markt vraag naar ophoogzand te voldoen. Ophoogzand wordt gebruikt voor projecten op land zoals de realisatie van nieuwe woningbouwlocaties, bedrijventerreinen en de aanleg van infrastructuur. De commerciële zandwinners die dit ophoogzand winnen op de Noordzee hebben zich verenigd in Stichting La MER. Deze stichting behartigt de belangen met betrekking tot het milieueffectrapport (MER) en het hieraan gekoppelde Monitoring en Evaluatie Programma (MEP).

Stichting La MER heeft kennisgenomen van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) aangaande het besluit stikstofreductie en natuurverbetering. Stichting La MER maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het voorliggende concept AMvB. Hierbij sluiten we aan op de brief van 13 november 2020 waarin wij samen met Cascade, Vereniging van Waterbouwers en de NVLB aandacht vroegen voor de winning van grondstoffen als onderdeel van de partiële vrijstelling vergunningplicht voor de bouwsector.

Het belang van winning van bouwgrondstoffen

Stichting La MER is verheugd te lezen dat in de voorliggende AMvB erkend wordt dat Nederland voor een grote maatschappelijke opgave staat op het gebied van woningbouw. Wonen is tenslotte een basisbehoefte. Reden temeer dat Stichting La MER blij is met de partiële vrijstelling vergunningplicht voor de bouwsector. Om het hoofd te kunnen bieden aan de grote vraag naar woningen hopen we dat uw wetsvoorstel het beoogde effect sorteert, om met name de stilgevallen bouw- en infra activiteiten weer vlot te trekken.

De overheid geeft aan dat er tot 2030 minstens één miljoen woningen bijgebouwd moeten worden. Dit is in lijn met de recente voorspelling van het EIB (Rapport 'De bouw in 2030'). Om deze woningen, en de onmisbare bijbehorende infra, te realiseren zijn **veel** bouwgrondstoffen nodig. Uiteraard wordt er, als onderdeel van de circulaire economie, gestreefd naar zoveel mogelijk hergebruik van materialen die vrijkomen uit sloop. Gezien de grote behoefte aan woningen en de wetenschap dat er vele malen meer gebouwd wordt dan gesloopt, is duidelijk dat er, aanvullend aan secundair materiaal (naar schatting voldoende om 20% van de behoefte in te vullen), veel primaire grondstoffen gewonnen moeten worden (80% van de behoefte). Niet voor niets is de (duurzame) winning van bouwgrondstoffen in de NOVI is opgenomen als

Nationaal belang. Volgens de NOVI¹ is het beleid erop gericht om voor de korte en lange termijn voldoende zandvoorraad op zee te reserveren voor suppletie- en ophoogdoeleinden tegen aannemelijke en redelijke kosten. Het is dan ook van cruciaal belang dat er in (provinciale) beleid ruimte geboden wordt om deze primaire bouwgrondstoffen lokaal te winnen.

Stichting La MER wil er gaarne op aandringen het winnen van bouwstoffen ook als onderdeel van de partiële vrijstelling op te nemen in de AMvB. In de bijbehorende Nota van Toelichting wordt het belang van grondstoffenwinning wel onderkend (Categorie 3 onder regeldruk), maar deze winning is echter niet expliciet opgenomen in de wetteksten in de AMvB zelf. Stichting La MER heeft de argumenten die hiervoor pleiten, naast hetgeen door u reeds is opgenomen in de toelichting bij de AMvB, voor u op een rijtje gezet.

1. Bouw en bouwgrondstoffen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zolang we in Nederland nog niet zover zijn dat we 100% circulair werken, blijft er een behoefte aan primaire bouwstoffen. Het zou zeer vervelend zijn als de partiële vrijstelling niet het beoogde effect heeft, aangezien door een gebrek aan vergunningen voor de winning van bouwstoffen de woningmarkt niet de gewenste impuls kan krijgen.
2. De winning van ophoogzand vindt op de Noordzee tussen de doorgaande NAP-20 meter dieptelijn en de 12-mijls grens, kilometers zeewaarts vanuit de kust. Het winnen van het zand zelf zorgt voor slechts een zeer beperkte toename van de stikstofdepositie ten opzichte van het transport van het zand richting de zeehavens en verder richting de bouwlocaties op land wat al onderdeel vormt van de partiële vrijstelling. Door de grote afstand van de zandwinning ten opzichte van de ligging van de stikstofgevoelige habitats resulteert de depositie ook niet in een groot effect, de depositie gaat ons inziens volledig op in de reeds bestaande achtergrond depositie.
3. In de Nota van Toelichting wordt de volgende onderbouwing voor de partiële vrijstelling gehanteerd (Pag 14) *'Het kabinet acht de partiële vrijstelling verdedigbaar gezien de kenmerken van de stikstofemissies die vrijkomen in de bouwfase. Projecten vinden steeds plaats op andere locaties, de emissies zijn slechts tijdelijk van aard, het merendeel van de deposities wordt opgenomen en het totaal van emissies tijdens de bouwfase maakt slechts een klein gedeelte uit van de stikstofdeken'*. Voor de winning van ophoogzand op zee is een vergelijkbare onderbouwing te hanteren als reeds voor de partiële vrijstelling is gehanteerd. Al jaren wordt een constante vloot van mobiele vaartuigen ingezet voor het winnen van zand op de Noordzee, waarbij de locatie van zandwinning op de Noordzee wisselt.

Stichting La MER acht de kans dat door een gebrek aan vergunningen voor de winning van bouwstoffen de woningmarkt niet de gewenste impuls kan krijgen als zeer reëel. Afgelopen jaar heeft uw ministerie een vergunning aanvraag inzake de Wet natuurbescherming van het Havenbedrijf Rotterdam N.V., één van de deelnemers van Stichting La MER niet gehonoreerd op basis van effecten op gebied van stikstof. De winning van maximaal 10 miljoen m³ ophoogzand

---

¹ Pagina 46 onderdeel zandwinning

over een periode van 5 jaar is hierdoor momenteel niet mogelijk, wat al op korte termijn effect kan hebben op verschillende woningbouw en infrastructurele projecten.

Om aan te tonen dat de totale emissies van de deelnemers van Stichting La MER relatief gering zijn en slechts een zeer beperkt onderdeel vormen van de totale stikstofdeken hebben we als bijlage bij deze inspraakreactie een Aerius berekening toegevoegd die is opgesteld in het kader van de m.e.r.-procedure winning ophoogzand Noordzee 2018 – 2027. In deze berekening zijn de winningen van alle deelnemers bij elkaar gevoegd.

Informatie verstrekking

In artikel 2.3 sub 2 van de AMvB regelt u dat de bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van de beheerplannen gegevens moeten verzamelen over de ontwikkeling van de staat van instandhouding van de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden en dat die gegevens iedere 6 jaar aan uw minister worden gerapporteerd. Wij juichen dit artikel ten zeerste toe en willen u graag wijzen op het belang van goede documentatie met betrekking tot de huidige staat van instandhouding van stikstofgevoelige habitats.

Afgelopen jaren heeft onze stichting Arcadis inhoudelijk laten kijken naar ecologische effecten van de depositie van stikstof op stikstofgevoelige habitats. Het resultaat hiervan is onder andere gebruikt voor de hierboven gememoreerde aanvraag Wet natuurbescherming van het Havenbedrijf N.V.. Door de gespreide winning over de gehele Noordzee hebben wij naar alle stikstofgevoelige N2000 kustgebieden van Zeeland tot en met Groningen laten kijken. Uit dit traject bleek dat actuele informatie over de staat van instandhouding niet altijd voor handen was op het detailniveau (hexagoon niveau) dat door uw ministerie in het kader van de aanvraag van het havenbedrijf Rotterdam N.V. werd verzocht. Wij zijn van mening dat het in kaart brengen van dergelijke informatie nooit een verantwoordelijkheid kan zijn van initiatiefnemers en vragen ons af of met dit artikel te allen tijde kan worden voldaan aan de vereisten vanuit uw ministerie met betrekking tot de actualiteit van de gegevens. Voor het passend beoordelen van eventuele permanente effecten van bouwactiviteiten, wat buiten de scope van de partiële vrijstelling valt, is de beschikbaarheid van dergelijke informatie essentieel. Wij verzoeken u om in dit artikel een verplichting op te nemen dat de betreffende bestuursorganen deze gegevens ook tussentijds ter beschikking dient te kunnen stellen aan initiatiefnemers en/of het bevoegde gezag Wet natuurbescherming.

Conclusie

Gezien het belang van de beschikbaarheid van grondstoffen (i.e. delfstoffenwinning) om de bouwopgave te kunnen uitvoeren, is het van essentieel belang dat er in het beleid ruimte geboden wordt voor lokale winning van primaire grondstoffen. Stichting La MER is dan ook van mening dat, mede gezien het altijd tijdelijke karakter van delfstoffenwinningsprojecten, de partiële vrijstelling zich niet moet beperken tot alleen het vervoer van delfstoffen maar ook met de winning ervan. Wij verzoeken u derhalve om aan artikel 2.5, sub a de winning van delfstoffen toe te voegen.

Het betreffende artikel wordt dan:

"het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen en benodigde delfstoffen winning".

Daarnaast verzoeken wij u in detail te kijken naar de informatievoorziening van verantwoordelijke bestuursorganen met betrekking tot de staat van instandhouding van stikstofgevoelige habitats in N2000 gebieden en artikel 2.3 zo aan te passen dat initiatiefnemers beroep kunnen doen op gegevens die voldoende actueel zijn voor het aanvragen van vergunningen, bijvoorbeeld om de permanente effecten van bouwactiviteiten in beeld te kunnen brengen en voor zover nodig passend te kunnen beoordelen.

Mocht u naar aanleiding van deze inspraakreactie nog vragen hebben, dan horen wij dat uiteraard graag. U kunt contact opnemen met de projectleider van Stichting la MER, Huibert van Driel (h.vandriel@stichtinglamer.nl/06-53796685).

Met vriendelijke groet,

Stichting La MER